

7-XI-95

Albert Manent

Us presento un escriptor combatiu. Un escriptor -i possible-
ment n'heu vistos anteriorment-és fonamentalment algú que
publica llibres,o fa obres de teatre o guions de televisió ; i
tenim idea,general, de dues menes de figura d'autor : l'una
és severa, assentada, digna ,seriosa. L'altra és esportiva,no
convencional,l'assignem a escriptors i escriptores més aviat
joves. I ens fa l'efecte que l'escriptor madur,assentat i ves-
tit de cap a peus deu ser conservador, incapaç de comprendre
els nous temps,mentre que l'autor més jove,que vesteix esporti-
vament i està al lloro és el representant de la modernitat i
de la lluita contra el cartó-pedra .

Ens equivoquem ben sovint. Malfieu-vos de les apariències:
l'escriptor més jove en esperit que tenim avui es diu Avel.lí
Artís,i té 83 anys : cap de nosaltres li passa la mà per la
cara en acudits,novetats i sentit de la improvisació humorís-

tica. Repeteixo, no us fieu de les apariències.

Albert Manent, que inicia aquests dies el seu recorregut pel país com Escriptor del Mes, és d'aspecte reposat, però d'esperit inquiet, de vestit formal però d'idees crítiques, de prosa estudiosa però de poesia delicada, de gran biblioteca personal i familiar, però de mirada àgil i copsadora de la realitat més vibràtil, de llibres d'investigació i divulgació però interessos lligats a *la marxa dels dies*.

L'Escriptor del Mes és una fórmula nascuda de la Institució de les Lletres Catalanes, organisme depenent de la Conselleria de Cultura, que permet a un autor, diferent cada mes, donar a conèixer la seva obra de manera directa, posant-se en contacte, fonamentalment en cercles educatius -escoles, instituts, Facultats- amb gent jove. Igualment amb gent de totes les edats, i generalment als vespres, en Ateneus, Biblioteques, Esbarts,

centres culturals...A banda d'això visita ràdios i televisions. De passada, coneix més bé el país, encara que en els casos com els d'Albert Manent ja l'hagi recorregut. Però us puc assegurar que el nostre país sempre ofereix caires nous, paisatges, tradicions, racons, monuments, sorpreses. És un gran país, que mai no acabem de recórrer del tot.

Jo vaig ser escriptor del mes al maig de 1990, quan tot just s'encetava aquesta fórmula. Va ser una bona experiència, més agradable encara per l'acció dels departaments de cultura en les seves representacions territorials, com la que s'ha encarregat d'aquestes visites d'avui.

De com i per què Albert Manent es va fer escriptor i de l'esforç concret de la lluita que va triar us en parlarà ell. Jo volia destacar que va començar de ben jove a escriure, tot just tenia dinou anys i ja participava en l'Antologia Poètica Un i-

versitària el 1949, un aplec de poesies escrites per estudiants en moments de difícil sortida i/ o autorització de llibres en català. Les antologies poètiques universitàries, que foren cinc no solament permetien descobrir poetes joves, sinó joves que es manifestaven desitjosos de trobar camins nous per a la literatura catalana, una passa més endavant de qual sevol isme. Manent en fou un dels antologats, com entraria igualment a formar part de la revista Curial "Acceptem el passat com una lliçó perpètua per al present però no l'acceptem de cap manera com una realitat total ni actual", deien.

Convé que expliquem un xic què representava ,a finals dels anys quaranta i entrada en els cinquanta, fer revistes clandestines i en català. Imagineu que gent de la vostra edat, vosaltres mateixos, viviu sota un règim de dictadura. La dictadura, si no s'ha viscut, costa de comprendre . Costa d'acceptar que la teva llengua, natural, compartida, estigui prohibida de tota manifestació pública, bandejada de l'escola, substituïda, denigrada. Costa de veure-la fora de les biblioteques, de la predicació, ^{de la ràdio} dels recitals... Costa d'acceptar el fet que molta gent de la teva acota el cap i es resigna a aquella situació. I tu no pots sortir al carrer a enarborar banderes , no pots apedregar les comissaries, ni tan sols pots denunciar a l'opinió pública que existeix la tortura per als enemics polítics del règim, un règim implantat, no pas sortit de les urnes. I encara més, mentre tu defenses per damunt de tot la

identitat nacional del teu país, uns altres resistents et miren un xic de reüll, perquè a ells els interessa només el socialisme, el republicanisme, el comunisme o l'anarquisme, no el catalanisme. Aquesta era la lluita que, en diferents graus, menaven o menàvem la gent semblant a Albert Manent.

Reivin^{dica} el passat, , el nostre *escriptor*. Perquè creu que convé tenir present el solc que els homes, les dones, els grups, les idees que han nascut aquí, han deixat.

Coneixent el passat tenim plataformes per al futur. El passat no el podem canviar, el futur podem influir-lo si ens de-

terminem a treballar des d'un present on ens hàgim obert
un espai. Manent ^{anys}, després d'acabar la carrera de Dret, va estu-
diar Filologia ~~Catalana~~ tot intervenint en la resistència
cultural des de cercles nacionalistes . Format en una família
ben relacionada amb els grans escriptors modernistes, dels
quals el seu propi pare en fou exemple, ell també i des de jove
freqüentà el tracte dels ~~seus~~ noms de la nostra literatura,
llavors silenciats, Carles Riba, Rafael Tasis, Joan Oliver,
Jaume Vicens, J.V. Foix... Va estudiar les principals figures
literàries des del Modernisme : les seves biografies de Josep
Varnier i de Jaume Bofill i Ma~~t~~es són celebrades ; també estu-
dis més globals i divulgadors, encara que més breus, de Pla,
de Riba, i del seu pare, Marià Manent. Ha fet també i fa perio-
disme, i la seva vinculació amb aquestes terres l'ha ^{fet} estudiar
el guerriller Cercós, els noms populars dels núvols iboires

al Camp i al Priorat, i a la Conca de Barberà, els noms dels rodals i les partides de l'Aleixar... Igualment va interessar-se molt de temps per la literatura catalana a l'exili des de 1939 a 1960, i de l'església clandestina durant la guerra civil o ha arreplegat la bibliografia dels temps difícils, de quan molts llibres en català eren introbables o *esquerps* per datar i ordenar.

Assagista, doncs, investigador puntual, biògraf, bibliògraf periodista i poeta, i profundament creient alhora que fidel a una línia catalana sense esquerdes ni giragonses, el puc qualificar d'escriptor combatiu, car no és combatiu qui fa soroll i es presenta amb impropis, sinó qui ens ajuda a conèixer-nos a través d'una obra al servei del país, d'uns interrogants i d'unes proses i unes poesies sòlides i dignes i estimulants. Les arrels vives, els ulls escrutant el present, la voluntat en el nostre futur, el de tots. Albert Manent.